

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Министерство на транспорта и съобщенията

МИНИСТЕРСТВО НА ТРАНСПОРТА И СЪОБЩЕНИЯТА	
София 1000, ул. "Джон Атанасов" №9, тел. 02 9409/603, 662, 216	
Рег. №	ВП-12
Дата	09.08.23г

УТВЪРЖДАВАМ:

На основание §1, т.1 от ДР на ЗЗЛД

ГЕОРГИ ГВОЗДЕЙКОВ
Министър на транспорта и съобщенията

ПРАВИЛА

за вътрешно подаване на сигнали и за последващи действия по тях
в Министерството на транспорта и съобщенията
по Закона за защита на лицата, подаващи сигнали или публично
оповестяващи информация за нарушения

София, 2023 г.

Глава първа ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. Правилата определят реда за подаване на сигнали по вътрешния канал в Министерството на транспорта и съобщенията (МТС) за подаване на сигнали за нарушения по реда на Закона за защита на лицата, подаващи сигнали или публично оповестяващи информация за нарушения (ЗЗЛПСПОИН), тяхното приемане, регистриране, разглеждане и осигуряването на защита на сигнализиращите лица.

Чл. 2. Тези правила се прилагат по отношение на сигнали или публично оповестяване на информация за нарушения на българското законодателство или на посочените в Приложението към закона актове на Европейския съюз.

Глава втора СИГНАЛИЗИРАЩО ЛИЦЕ

Чл. 3. Сигнализиращо лице по смисъла на тези правила е физическо лице, което подава сигнал или публично оповестява информация за нарушение, станало му известно в качеството му на:

1. работник, служител, държавен служител или друго лице, което полага наемен труд, независимо от характера на работата, от начина на заплащането и от източника на финансирането;

2. доброволец или стажант;

3. съдружник, акционер, едноличен собственик на капитала, член на управителен или контролен орган на търговско дружество, член на одитния комитет на предприятие;

4. лице, което работи за физическо или юридическо лице, негови подизпълнители или доставчици;

5. кандидат за работа, участвал в конкурс или друга форма на подбор за постъпване на работа и получил в това качество информация за нарушение;

6. работник или служител, когато информацията е получена в рамките на трудово или служебно правоотношение, което е прекратено към момента на подаване на сигнала или на публичното оповестяване.

Чл. 4. (1) Защита по тези правила се предоставя на сигнализиращо лице от момента на подаването на сигнала или публичното оповестяване на информация за нарушение по чл. 3.

(2) Защита се предоставя и на всяко друго сигнализиращо лице, което подава сигнал за нарушение, станало му известно в работен контекст.

(3) Защита по тези правила се предоставя и на:

1. лица, които помагат на сигнализиращото лице в процеса на подаване на сигнал;

2. лица, които са свързани със сигнализиращото лице и които могат да бъдат подложени на репресивни ответни действия поради сигнализирането;

3. юридически лица, в които сигнализиращото лице притежава дялово участие, за които работи или с които е свързано по друг начин в работен контекст.

Глава трета УСЛОВИЯ ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА ЗАЩИТА

Чл. 5. Служителите от МТС, подаващи сигнали за нарушения чрез вътрешен канал по смисъла на ЗЗЛПСПОИН, имат право на защита, при условие че лицето:

1. е имало основателна причина да счита, че подадената информация за нарушението в сигнала е била вярна към момента на подаването ѝ и че тази информация попада в обхвата на чл. 3, ал. 1 – 3 от ЗЗЛПСПОИН;

2. е подало сигнал за нарушение при условията и по реда на ЗЗЛПСПОИН.

Чл. 6. Лице, което публично оповестява информация за нарушение, има право на защита по ЗЗЛПСПОИН, когато е имало основателна причина да счита, че информацията за нарушението е била вярна към момента на оповестяването ѝ и че тази информация попада в обхвата на чл. 3, ал. 1 – 3 от закона, и е изпълнено някое от следните условия:

1. лицето е подало сигнал при условията и по реда на ЗЗЛПСПОИН, но по сигнала не са били предприети съответни действия в сроковете, предвидени по раздели I и II на Глава втора по закона;

2. лицето има основания да смята, че нарушението може да представлява непосредствена или явна опасност за обществения интерес или съществува риск от щети, които не могат да бъдат отстранени.

Глава четвърта ОБРАЗУВАНЕ НА ПРОИЗВОДСТВО

Чл. 7. Производството по разглеждане на сигнали за нарушения започва с постъпване на сигнал в МТС при условията и по реда на ЗЗЛПСНПОИН.

Чл. 8. Не се образува производство по анонимни сигнали или сигнали, отнасящи се до нарушения, извършени преди повече от две години.

Глава пета СЛУЖИТЕЛ, ОТГОВАРЯЩ ЗА РАЗГЛЕЖДАНЕТО НА СИГНАЛИ

Чл. 9. (1) Министърът на транспорта и съобщенията определя със заповед служител/-и който/които да отговаря/-т за разглеждането на сигнали в МТС в зависимост от броя и сложността на подадените сигнали (наричан по-нататък за краткост „СОРС“).

(2) Длъжностното лице по защита на личните данни е служителят, отговарящ за разглеждане на сигнали в МТС, или един от служителите, в случай че бъдат определени няколко лица.

(3) При отсъствие на титуляра функциите на СОРС по ЗЗЛПСПОИН и настоящите правила се изпълняват от служителя по сигурността на информацията в МТС.

(4) Служителят по ал. 2, съвместно с дирекция „Информационно обслужване“ поддържа на Интернет страницата и на вътрешната (Intranet) страница на министерството актуална информация по чл. 12, ал. 4 от ЗЗЛПСПОИН.

(5) Служителят, отговарящ за разглеждането на сигнали, има право да изисква и получава необходими данни по проверка на постъпили сигнали, да ги разглежда и анализира с оглед изнесените твърдения в сигналите. Всички служители на МТС са длъжни да му осигуряват подкрепа.

(6) Служителят, отговарящ за разглеждането на сигнали, има право да изисква проучване на въпроси и твърдения в сигналите от други звена, включително второстепенни разпоредители с бюджет към министъра, свързани с техните функции и компетентност.

Глава шеста ВЪТРЕШНО ПОДАВАНЕ НА СИГНАЛ. ВЪТРЕШЕН КАНАЛ ЗА ПОДАВАНЕ НА СИГНАЛИ

Чл. 10. „Вътрешно подаване на сигнал“ е устно или писмено съобщаване на информация за нарушения в рамките на даден правен субект в частния или публичния сектор.

Чл. 11. (1) Сигналите се подават до СОРС или до неговия заместник, при отсъствието на титуляра, чрез създадения **вътрешен канал** за подаване на сигнали за нарушение – писмено или устно.

(2) **Писмени сигнали** се подават чрез електронна поща, на адрес: dpo@mtc.government.bg или чрез пратка, върху която под адреса на получателя е изписан текст: „Сигнал по ЗЗЛПСПОИН“, на адреса на министерството: ул. „Дякон Игнатий“ № 9, София 1000. Пратката се предава незабавно на СОРС с опис, без да бъде отваряна.

(3) Достъп до съдържанието на електронната поща се предоставя единствено на служителя, отговарящ за разглеждането на сигнали, а при отсъствието му – на неговия заместник.

(4) **Устни сигнали** се подават чрез телефон: 02/9409 611 или по искане на сигнализиращото лице – чрез лична среща, в уговорен със СОРС подходящ срок, в рамките на установеното работното време на министерството.

Чл. 12. Писмените сигнали се подават посредством попълнен формуляр по образец, утвърден от Комисията за защита на личните данни (КЗЛД) – „**Формуляр за регистриране на сигнал за подаване на информация за нарушения съгласно Закона за защита на лицата, подаващи сигнали или публично оповестяващи информация за нарушения**“ – Приложение № 1 към настоящите правила.

Чл. 13. При спазване на разпоредбата на чл. 15, ал. 2 от ЗЗЛПСПОИН, устният сигнал се документира от СОРС чрез попълване на формуляра по чл. 12. На подаващия сигнала се предлага да го подпише, при желание от негова страна.

Чл. 14. Към сигнала могат да се приложат всякакъв вид източници на информация, подкрепящи изложените в него твърдения, и/или позоваване на документи, в т. ч. посочване на данни за лица, които биха могли да потвърдят съобщените данни или да предоставят допълнителна информация.

Чл. 15. Всеки сигнал се проверява от СОРС по отношение на неговата достоверност, при необходимост – като изисква информация и проучване на въпроси от служители от други звена, включително второстепенни разпоредители с бюджет към министъра. Не се разглеждат сигнали, които не попадат в обхвата на ЗЗЛПСПОИН и съдържанието на които не дава основания да се приемат за правдоподобни. Сигнали, които съдържат очевидно неверни или заблуждаващи твърдения за факти, се връщат с указание към подателя за поправка на твърденията и за отговорността, която той носи за убеждаване.

Чл. 16. (1) В случай, че сигнал за нарушения на българското законодателство, в областите посочени в чл. 3 на ЗЗЛПСПОИН, или на посочените в приложението към закона актове на Европейския съюз, попадне при служител, различен от СОРС, на получилия го служител се забранява да разкрива всякаква информация, чрез която би могла да се установи самоличността на сигнализиращото или засегнатото лице, а сигналът се препраща незабавно, без изменения, на служителя, отговарящ за разглеждането на сигнали в министерството.

(2) В случаите по ал. 1 всеки служител, различен от СОРС, подписва декларация за конфиденциалност.

(3) Ако сигнал по ал. 1, който не е от компетентността на МТС постъпи директно в министерството, същият незабавно се препраща от СОРС до КЗЛД по канала за външно подаване на сигнали, като за препращането сигнализиращото лице се уведомява предварително; в случай че сигналът е подаден срещу органа по назначаване на сигнализиращото лице, служителят, отговарящ за разглеждането на сигнала, насочва лицето към едновременно сигнализиране на органа за външно подаване на сигнали.

(4) Служителят, отговарящ за разглеждането на сигнали, може да насочи писмено сигнализиращото лице към компетентните органи и лица, когато се засягат неговите права.

Глава седма
ПРОЦЕДИРАНЕ ПО СИГНАЛИТЕ. АДМИНИСТРИРАНЕ

Чл. 17. (1) След получаване на сигнала, СОРС предприема действия за генериране на Уникален идентификационен номер (УИН) и за регистриране на сигнала в Регистъра по чл. 18 от ЗЗЛПСПОИН.

(2) При получаването на сигнала СОРС извършва проверка за редовност и потвърждава получаването му, като на сигнализиращото лице се предоставя информация за УИН и дата на регистриране на сигнала.

(3) Ако сигналът не отговаря на изискванията на чл. 15 от закона, на сигнализиращото лице се изпраща съобщение за отстраняване на допуснатите нередовности в 7-дневен срок от получаване на сигнала.

(4) Ако нередовностите по сигнала не бъдат отстранени в срока по ал. 3, СОРС изготвя доклад до министъра на транспорта и съобщенията, след което връща сигнала, заедно с приложенията към него на сигнализиращото лице.

Чл. 18. (1) В случай, че сигналът подлежи на разглеждане, СОРС изготвя доклад до министъра, в който се посочва: предметът на проверката, проверявания период, времето за извършване на проверката с посочване на крайната ѝ дата, както и срок за представяне на доклад, като не разкрива самоличността на сигнализиращото лице.

(2) В случай, че изнесените в сигнала факти бъдат потвърдени, СОРС:

1. организира предприемането на последващи действия във връзка със сигнала, като за целта може да изисква съдействието на други служители и звена, включително второстепенни разпоредители с бюджет към министъра, по свързани с техните функции и компетентност въпроси, без да разкрива самоличността на сигнализиращото лице;

2. изготвя и представя на министъра на транспорта и съобщенията доклад за резултатите от проверката, съдържащ информация за сигнала, предприетите последващи действия във връзка със сигнала и предложения за предприемане на конкретни мерки, с цел преустановяване или предотвратяване на нарушението;

3. прилага като писмени приложения към доклада, събраните в хода на проверката, доказателства.

(3) В срок не по-дълъг от три месеца от потвърждаване на получаването на сигнала, министърът утвърждава доклада на СОРС от проверката и подписва писмо, в което накратко се описва информацията от сигнала, предприетите действия, окончателните резултати от проверката, които заедно с мотивите се съобщават на сигнализиращото и на засегнатото лице, при спазване на задължението за тяхната защита.

Чл. 19. (1) При въвеждането на доклада по чл. 18, ал. 1 в АИС по отношение на постъпилите сигнали за нарушения, както и на уведомителните писма с решенията по тях до съответните податели, се прилагат следните изисквания:

1. по отношение на подателя на сигнала, вместо имена, се въвежда само УИН, под който сигналът е регистриран в Регистъра на сигналите за нарушения.

2. в анотацията на документа се въвежда „Сигнал по ЗЗЛПСПОИН“;

3. хартиеният документ не се сканира и не се прикачва към регистрирания електронен документ в АИС.

(2) Право на достъп до регистрираните в АИС сигнали за нарушения по ЗЗЛПСПОИН и преписки към тях, имат само министърът на транспорта и съобщенията, началникът на политическия кабинет, главният секретар, директорът на дирекция „Канцелария“, СОРС/неговия заместник, както и определените служители, които обработват преписките в АИС.

Чл. 20. Всички действия на СОРС в хода на работата по сигнала се документират.

Чл. 21. (1) Министърът:

1. въз основа на постъпилния сигнал и предложенията на СОРС предприема действия в рамките на своите правомощия в областите, посочени в ЗЗЛПСПОИН, за преустановяване на нарушението или за предотвратяването му, ако то не е започнало;

2. приоритизира по критерии на важност и/или ред на постъпване разглеждането на постъпилите множество сигнали за по-тежки нарушения;

3. определя със заповед служителите и звената, включително второстепенни разпоредители с бюджет, които да осигурят съдействие по свързаните с техните функции и компетентност въпроси при разглеждането на сигнала

4. прекратява проверката:

а) когато нарушението, за което е подаден сигналът, е маловажен случай и не налага предприемането на допълнителни последващи действия; приключването не засяга други задължения или приложими процедури във връзка с нарушението, за което е подаден сигнал, нито защитата по този закон по отношение на вътрешното или външното подаване на сигнали;

б) по повтарящ се сигнал, който не съдържа нова информация от съществено значение за нарушение, по отношение на което вече има приключила проверка, освен ако нови правни или фактически обстоятелства не дават основание за предприемането на последващи действия;

в) когато се установят данни за извършено престъпление; сигналът и материалите към него се изпращат незабавно на прокуратурата;

5. утвърждава, изготвения по чл. 18, ал. 2, т. 2 от СОРС доклад.

(2) В случаите, когато проверката е прекратена, сигнализиращото лице може да подаде сигнал до Комисията за защита на личните данни.

Глава осма РЕГИСТЪР НА СИГНАЛИТЕ

Чл. 22. (1) В Министерството на транспорта и съобщенията се създава и поддържа електронен Регистър на сигналите за нарушения – Приложение № 2, който не е публичен.

(2) Регистърът по ал. 1 се води и поддържа от СОРС на траен носител (по смисъла на §1, т. 18 от ДР на закона) за сигнали, подадени чрез канала за вътрешно подаване. Информацията от регистъра се съхранява по начин, позволяващ възпроизвеждането ѝ без загуба на данни.

(3) Достъп до регистъра по ал. 1 имат само СОРС и заместващото го лице, без това да води до разкриване на самоличността на сигнализиращото и засегнатото лице, както и други лица, оправомощени съгласно действащото законодателство.

Чл. 23. (1) След постъпване на сигнала в регистъра се вписват най-малко обстоятелствата, посочени във формуляра по чл. 12 от тези правила, както следва:

1. лицето, което е приело сигнала;

2. датата на подаване на сигнала;

3. засегнатото лице, ако такава информация се съдържа в сигнала;

4. обобщени данни за твърдяното нарушение, като място и период на извършване на нарушението, описание на деянието и други обстоятелства, при които е било извършено;

5. връзката на подадения сигнал с други сигнали след установяването ѝ в процеса на обработване на сигнала;

6. информация, която е предоставена като обратна връзка на лицето, подало сигнала, и датата на предоставянето ѝ;

7. предприетите последващи действия;

8. резултатите от проверката по сигнала;

9. периода на съхраняване на сигнала;

10. собствения входящ номер от информационната система за документооборота на задължения субект или друг аналогичен регистрационен номер;

11. уникалният идентификационен номер.

(2) Вписването в регистъра на данните по ал. 1, т. 10 и 11 и на други обстоятелства по ал. 1, известни от съдържанието на подадения сигнал, се извършва незабавно.

(3) В случай че в сигнала липсва информация по някой от реквизитите на формуляра, СОРС писмено уведомява сигнализиращото лице за необходимостта в 7-дневен срок да предостави допълнителни сведения с цел попълване на липсващата информация, като дава указания, че непредоставянето им ще предизвика прекратяване на производството по разглеждане на сигнала. В този случай допълването в регистъра се извършва незабавно след постъпване на допълнително предоставената информация.

(4) Вписването на обстоятелствата по ал. 1, които не са известни към датата на подаване на сигнала и на други допълнителни обстоятелства и/или отбелязвания се извършва поетапно, съобразно постъпилата информация в хода на разглеждане на сигнала и подлежат на регистриране под същия номер.

(5) При поетапното допълване на данни в регистъра се прави отбелязване за актуалния статус на сигнала.

(6) Служителят, отговарящ за разглеждане на сигнали, поддържа актуални данни в регистъра на български език, независимо от езика на който се води комуникацията със сигнализиращото лице.

Чл. 24. При постъпване на анонимен сигнал и получаване на УИН за същия, той се вписва от СОРС в регистъра по чл. 22, ал. 1, като се прави отбелязване, че сигналът е постъпил анонимно и на основание чл. 9, т. 1 от закона не се образува производство по ЗЗЛПСОИН.

Чл. 25. (1) Електронните документи по сигнали се обработват и съхраняват, организирани в специално създадени за целта електронни папки на файловия сървър на министерството.

(2) Документите на хартиен носител по сигнали, се съхраняват от СОРС, организирани в отделни преписки по начин, който гарантира тяхната поверителност и сигурност.

(3) Работата с документи по сигнали се осъществява при спазване на Вътрешните правила за защита на личните данни в МТС.

Глава девета

СЪХРАНЯВАНЕ НА СИГНАЛИТЕ И ДОСТЪП ДО РЕГИСТЪРА

Чл. 26. Сигналите за нарушения и приложените към тях материали, вкл. последващата документация, свързана с разглеждането им, се съхраняват от СОРС за срок от 5 години след приключване на разглеждането на сигнала, освен при наличието на образувано наказателно, гражданско, трудовоправно и/или административно производство във връзка с подадения сигнал.

Чл. 27. Служителят, отговарящ за разглеждането на сигнали предоставя на КЗЛД до 31 януари статистическа информация по чл. 18, ал. 5 от закона за предходната година относно броя на постъпилите при тях сигнали, техният УИН, предмет, броя на извършените проверки и резултатите от тях.

Глава десета

ПОВЕРИТЕЛНОСТ ПРИ ОБРАБОТВАНЕ НА СИГНАЛИТЕ

Чл. 28. (1) Служителят, отговарящ за разглеждането на сигнали, предприема съответни мерки за защита на информацията, свързана с подадените сигнали за нарушения,

и за защита на самоличността на сигнализиращите лица, като осигурява достъп до информацията единствено на служителите, на които тези данни са необходими за изпълняване на служебните им задължения.

(2) Независимо от предвиденото в ал. 1 самоличността на сигнализиращото лице и всяка друга информация, от която може пряко или непряко да се узнае неговата самоличност, може да бъде разкрита само когато това е необходимо и пропорционално задължение, наложено от българското законодателство или от правото на Европейския съюз в контекста на разследвания от национални органи или на съдебни производства, включително с оглед на гарантиране правото на защита на засегнатото лице.

Чл. 29. Член 28 се прилага и за защита на самоличността на засегнатите лица.

Чл. 30. (1) Разкриването на самоличността или информацията, свързана с подадения сигнал, се допуска само при изрично писмено съгласие на сигнализиращото лице.

(2) В случаите преди разкриването на самоличността или информацията, свързана с подадения сигнал, СОРС уведомява сигнализиращото лице за необходимостта. Уведомлението е писмено и се мотивира. Сигнализиращото лице не се уведомява, когато с това се застрашава разследването или съдебното производство.

Чл. 31. Служителите, които получават информация за нарушение, която включва търговски тайни, са длъжни да не използват или разкриват търговски тайни за целите, които надхвърлят необходимото за предприемане на последващи действия.

Чл. 32. Изготвените документи, достъп до които в хода на работата по сигнала се предоставя на лица с оглед тяхната компетентност, не трябва да съдържат данни или информация относно сигнализиращото лице или всякаква друга информация, от която може пряко или непряко да се узнае неговата самоличност.

Чл. 33. Всяко обработване на лични данни, извършено по силата на ЗЗЛПСПОИН, включително обмен или предаване на лични данни от компетентните органи, се извършва в съответствие с Регламент (ЕС) 2016/679 и Директива (ЕС) 2016/680, Вътрешните правила за защита на личните данни в МТС, а когато в предаването участват институции, органи, служби или агенции на Европейския съюз – в съответствие с Регламент (ЕС) 2018/1725, както и със Закона за защита на личните данни.

Чл. 34. Не се събират лични данни, които явно не са от значение за разглеждане на конкретния сигнал, а ако бъдат случайно събрани, се заличават.

Глава единадесета

МЕРКИ ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА ЗАЩИТА НА СИГНАЛИЗИРАЩОТО ЛИЦЕ

Чл. 35. Забранява се всяка форма на ответни действия спрямо лицата, посочени в чл. 3 и чл. 4, имащи характера на репресия и поставящи ги в неблагоприятно положение, както и заплахи или опити за такива действия, включително под формата на:

1. временно отстраняване, уволнение или прилагане на друго основание за прекратяване на правоотношението, по което лице полага наемен труд;

2. понижаване в длъжност или забавяне на повишение в длъжност;

3. изменение на мястото или характера на работата, продължителността на работното време или намаляване на възнаграждението;

4. отказ за осигуряване на обучение за поддържане и повишаване на професионалната квалификация на служителя;

5. отрицателна оценка на работата, включително в препоръка за работа;

6. прилагане на имуществена и/или дисциплинарна отговорност, включително налагане на дисциплинарни наказания;

7. принуда, отхвърляне, заплашване за предприемане на ответни действия или действия, изразени физически, словесно или по друг начин, които имат за цел накърняване на достойнството на лицето и създаване на враждебна професионална среда;

8. пряка или непряка дискриминация, неравностойно или неблагоприятно третиране;

9. отнемане на възможност за преминаване от срочен трудов договор на трудов договор за неопределено време, когато служителят е имал законно право да му бъде предложена постоянна работа;

10. предсрочно прекратяване на срочен трудов договор или отказ за повторно сключване, когато такава е допустимо по закон;

11. вреди, включително за репутацията на лицето, по-специално в социалните мрежи, или финансови загуби, включително загуба на бизнес и загуба на доход;

12. включване в списък, изготвен въз основа на официално или неофициално споразумение, което може да доведе до това лицето да не може да постъпи на работа или да не може да достави стока или услуга транспортния сектор или отрасъл (черен списък);

13. предсрочно прекратяване или разваляне на договор за доставка на стоки или услуги, когато лицето е доставчик;

14. прекратяване на лиценз или разрешение;

15. насочване на лицето към извършване на медицински преглед.

Чл. 36. Вреди, причинени на сигнализиращото лице във връзка с подадения от него сигнал или публично оповестената информация, се считат за причинени умишлено до доказване на противното.

Чл. 37. Лице, което е уволнено, преследвано или по отношение на което са предприети действия, водещи до психически или физически тормоз, заради това, че е подало сигнал, съдържащ твърдения за нарушения, злоупотреби с власт, корупция, корупционни прояви или конфликт на интереси има право на обезщетение за претърпените от него имуществени и неимуществени вреди по съдебен ред.

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 1. Правилата се издават на основание чл. 13 от ЗЗЛПСПОИН.

§ 2. За неуредените въпроси в правилата се прилагат разпоредбите на ЗЗЛПСПОИН и актовете по неговото прилагане.

§ 3. Настоящите правила влизат в сила от датата на утвърждаването им.